

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний Інститут
Кафедра публічного та приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту

О.О. Іляшко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО»

освітній рівень   бакалавр

галузь знань   081 Право

спеціальність
(спеціалізація)   081 Право

освітня програма   Право

тип дисципліни   обов'язкова

Київ - 2022 рік

Розробник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного та приватного права Навчально-наукового-публічного гуманітарного університету імені В.І. Вернадського Катерина Василівна Бортняк.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від
Протокол №1 від 31 серпня 2021 року

Завідувач кафедри публічного
та приватного права

В.Ю. Швачка

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	20	8
Семестр:	8	Практичні заняття:	-	-
Тижневe навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	28	4
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	72	108
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННГІ кафедри публічного та приватного права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf_ppr@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит:
Конституційне право, Адміністративне право, Адміністративно-процесуальне право, Ораторське мистецтво та судова риторика, Цивільний процес, Кримінальний процес	Складання процесуальних документів, виробнича практика.

Метою навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування судами Кодексу адміністративного судочинства України.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Мета вивчення дисципліни:

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 18, 21	ПРН 6, 16 19, 23	ПРН 10, 20	ПРН 17, 23
ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 4,6,8	ПРН 15,16	ПРН 17,19	ПРН 20
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 4, 10	ПРН 11,20	ПРН 17,23	ПРН 22

ЗК 6.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 8	ПРН 15,16	ПРН 18	ПРН22
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 18, 21	ПРН 8,11, 15,16,	ПРН 4, 10, 20, 23	ПРН 6, 23
ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПРН 17	ПРН 18, 21	ПРН 17	ПРН 23
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 18, 21	ПРН 6, 15, 16	ПРН17, 20, 23	ПРН 20,21, 23
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи	ПРН 18, 19, 21	ПРН 10,20	ПРН 8	ПРН 4,6
СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПРН 18, 19	ПРН 6, 14, 15,16	ПРН 10, 20	ПРН 21
СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПРН 18, 19	ПРН 6, 8, 15	ПРН 4, 10, 20	ПРН 21
СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	ПРН 18,19,	ПРН 6	ПРН 4, 10, 20	ПРН 21
СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.	ПРН 18, 19	ПРН 6,8, 14	ПРН 4, 10, 20	ПРН 21

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПРН18,19	ПРН 6,14	ПРН 4,10	ПРН 21
СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	ПРН 18,19,21,23	ПРН 6,8,15,16,23	ПРН 4,10,20,23	ПРН 21,23
СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.	ПРН 8,10, 22	ПРН 4,6,8,10,22	ПРН 21,22	ПРН 21,22
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	ПРН 8	ПРН 15,18	ПРН 17	ПРН 18,20

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Завдання, принципи, форми адміністративного судочинства

Завдання адміністративного судочинства. Історія адміністративного процесу. Критерії, за якими суд оцінює рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта публічного адміністрування. Джерела права (матеріального та процесуального), які застосовує адміністративний суд. Предмет, метод адміністративного судочинства. Принципи адміністративного судочинства. Форми адміністративного судочинства (загальне і спрощене), відмінності між ними. Зв'язок адміністративного судочинства з іншими галузями права. Проблеми розвитку адміністративного судочинства в Україні. Структура системи адміністративних судів України.

Тема 2. Адміністративна юрисдикція

Поняття предмету адміністративної юрисдикції. Поняття публічно-правових спорів та їх види. Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції, наслідки їх недотримання (порушення).

Тема 3. Суд і учасники судового процесу

Склад суду. Відводи. Адміністративна процесуальна право- і дієздатність. Учасники справи. Представники. Інші учасники судового процесу.

Тема 4. Докази та доказування

Поняття доказів. Засоби доказування. Предмет доказування. Обов'язок доказування. Підстави звільнення від доказування. Подання, витребування та забезпечення доказів. Дослідження та оцінка доказів.

Тема 5. Звернення до адміністративного суду

Право на звернення з адміністративним позовом та способи судового захисту. Строк звернення з адміністративним позовом, наслідки його пропущення. Зміст і оформлення позовної заяви. Забезпечення адміністративного позову. Відзив. Відповідь на відзив. Заперечення. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Зустрічний позов в

адміністративному судочинстві. Процесуальні строки. Судові виклики і повідомлення. Судові витрати. Заходи процесуального примусу.

Тема 6. Провадження в суді першої інстанції

Відкриття провадження. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участі судді. Відмова відповідача від позову. Примирення. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Особливості розгляду типових та зразкових справ.

Тема 7. Судові рішення в адміністративних справах

Види судових рішень. Вимоги, яким має відповідати судове рішення. Набрання судовим рішенням законної сили. Негайне виконання судового рішення. Звернення судового рішення до виконання. Судовий контроль за виконанням судового рішення.

Тема 8. Перегляд судового рішення в адміністративній справі

Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 9. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ

Розгляд окремих категорій складних справ. Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ.

Тема 10. Відновлення втраченого судового провадження.

Загальні питання провадження. Заява про відновлення втраченого провадження. Розгляд заяви про відновлення втраченого провадження.

**3. Структура навчальної дисципліни
(тематичний план)
ДЕННА ФОРМА**

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п/ лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Завдання, принципи, форми адміністративного судочинства	12	2		4	6
Тема 2. Адміністративна юрисдикція	12	2		2	8
Тема 3. Суд і учасники судового процесу	12	2		4	6
Тема 4. Докази та доказування	12	2		2	8
Тема 5. Звернення до адміністративного суду	12	2		2	8
Тема 6. Проведення в суді першої інстанції	12	2		4	6
Тема 7. Судові рішення в адміністративних справах	12	2		2	8
Тема 8. Перегляд судового рішення в адміністративній справі	12	2		4	6
Тема 9. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	12	2		2	8
Тема 10. Відновлення втраченого судового провадження.	12	2		2	8
Залік					
Усього годин	120	20		28	72

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п/ лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Завдання, принципи, форми адміністративного судочинства	12	2			10
Тема 2. Адміністративна юрисдикція	10				10
Тема 3. Суд і учасники судового процесу	14	2		2	10
Тема 4. Докази та доказування	12				12
Тема 5. Звернення до адміністративного суду	12	2			10
Тема 6. Проведення в суді першої інстанції	12				12

Тема 7. Судові рішення в адміністративних справах	12				12
Тема 8. Перегляд судового рішення в адміністративній справі	14	2		2	10
Тема 9. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	10				10
Тема 10. Відновлення втраченого судового провадження.	12				12
Залік					
Усього годин	120	8		4	108

4. Організація самостійної роботи студентів

На самостійну роботу здобувачів вищої освіти виноситься:

- частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
- практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство»:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти).

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни «Адміністративне судочинство» може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

4.1. Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять

Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання до підготовки до семінарських та практичних (лабораторних) занять роботи здобувачам вищої освіти).

4.2. Матеріали для самоконтролю

При самостійному опрацюванні навчального матеріалу велике значення для здобувача вищої освіти має навчально-методичний пакет, зміст якого передбачає:

- навчальну програму з навчальної дисципліни чітким визначенням змісту і об'єму аудиторної і позааудиторної навчальної роботи;
- конспект лекцій, опорний конспект;
- основні поради здобувачам вищої освіти щодо вивчення конкретної дисципліни (у письмовій формі) з вимогами до оцінки знань з даної дисципліни;
- методичні рекомендації щодо вивчення окремих тем чи набуття практичних навичок;
- перелік тем курсових робіт (проектів);
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття;
- підбірка контрольних завдань, запитань, тестів для самоперевірки;
- перелік літератури;
- робочий зошит (звіт) з виконання самостійної роботи.

4.3. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни «Адміністративне судочинство» виконуються самостійно кожним студентом на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ

охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання ІЗ є поглиблення знань студентів у тих темах курсу, що найменш розглядаються у лекційних і практичних заняттях. При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

Завдання для самостійного вибору студентом:

- виступ на студентській або іншій науковій конференції, круглому столі з науковою доповіддю (повідомленням) в межах тематики навчальної дисципліни;
- підготовка студентської наукової роботи в межах тематики програми з навчальної дисципліни для участі її у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- публікація 2-х тез наукових доповідей з тематики навчальної дисципліни у матеріалах наукових конференцій;
- публікація 1 статті в науковому виданні в межах тематики програми навчальної дисципліни;
- тематичне узагальнення правозастосовної практики у сфері, що досліджується в ході вивчення навчальної дисципліни;
- підготовка і написання реферату за однією з рекомендованих кафедрою тем в рамках навчальної дисципліни;
- підготовка презентації за заданою викладачем темою курсу, представлення її за допомогою технічних засобів;
- складання задач по темам курсу на основі практичних ситуацій (не менше 3-х задач);
- підготовка невеликої (не більше 5-10 - ти хв.) наукової доповіді в межах тематики програми навчальної дисципліни, її презентація на практичному занятті в рамках вивчення поточної теми;
- пошук та підготовка довідкової інформації за визначеною викладачем темою навчального курсу;
- анотування наукової періодичної літератури (наукових статей, тез тощо);
- відвідування наукових, науково-практичних конференцій, круглих столів та інших заходів, пов'язаних з навчальною дисципліною, складання звіту про них.

Теми рефератів та есе

1. Становлення та сутність адміністративного судочинства як провідної форми судового захисту прав громадян.
2. Розвиток судової системи на рубежі XVIII-XIX століть.
3. Формування адміністративної юстиції в дореволюційній Росії.
4. Системи органів адміністративної юстиції в Російській імперії: центральний (Сенат), губернський («присутствія»).
5. Питання адміністративної юстиції в законодавстві самостійної Української держави (1917-1920 рр.).
6. Основні положення Адміністративного кодексу УСРР 1927 року.
7. Розширення судової юрисдикції у справах що виникають з адміністративно-правових відносин (Укази Президії Верховної Ради УРСР від 15.12.1961 та 12.04.1968).
8. Аналіз положень Закону СРСР від 2.11.1989 «Про порядок оскарження в суд неправомірних дій органів державного управління і посадових осіб, що ущемляють права громадян».
9. Судовий адміністративний процес в Україні у контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
10. Особливості адміністративної юстиції Франції.
11. Адміністративні суди у Франції.
12. Адміністративна юстиція Німеччини.
13. Адміністративна юстиція Великобританії.
14. Адміністративна юстиція США.
15. Порядок здійснення судами контролю над адміністрацією в США.
16. Адміністративний суд Австрії.

17. Становлення адміністративної юстиції у Польщі.
18. Становлення адміністративної юстиції у Естонії.
19. Адміністративна юстиція Єгипту.
20. Генезис наукових поглядів щодо правової природи адміністративної юстиції.
21. Основні типи (моделі) адміністративної юстиції у зарубіжних країнах та в Україні.
22. Принципи здійснення адміністративного судочинства.
23. Основні моделі (типи) адміністративної юстиції у світі.
24. Контроль за дотриманням законності у сфері державного управління за законодавством Федеративної республіки Німеччини.
25. Контроль за дотриманням законності у сфері державного управління за законодавством Італії.
26. Контроль за дотриманням законності у сфері державного управління за законодавством Японії.
27. Контроль за дотриманням законності у сфері державного управління за законодавством Китайської народної республіки.
28. Контроль за дотриманням законності у сфері державного управління за законодавством Болгарії.
29. Адміністративна юстиція як необхідний атрибут демократичної та правової держави.
30. Місце і роль Верховного Суду в системі адміністративного судочинства України.
31. Предмет адміністративного процесуального права, публічний та приватний його аспекти.
32. Метод адміністративного процесуального права, його адміністративно-процесуальна форма.
33. Суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин.
34. Види адміністративних процесуальних відносин, їх наукове обґрунтування та дискусійне обговорення.
35. Принцип верховенства права в адміністративному судочинстві України.
36. Стадії адміністративного процесу. Види та зміст стадій адміністративного процесу.
37. Учасники адміністративного процесу: загальна характеристика та класифікація.
38. Позивач в адміністративному процесі.
39. Відповідач в адміністративному процесі.
40. Поняття неналежної сторони та процедура її заміни.
41. Процесуальне правонаступництво: поняття та процедура здійснення.
42. Поняття, ознаки, види третіх осіб в адміністративному процесі.
43. Повноваження третіх осіб.
44. Поняття та критерії адміністративної юрисдикції адміністративних судів.
45. Публічно-правовий спір як предмет розгляду в адміністративних судах.
46. Суб'єкт владних повноважень як учасник адміністративного процесу.
47. Правове регулювання судових витрат в адміністративному судочинстві.
48. Забезпечення правової допомоги під час вирішення справ в адміністративному суді.
49. Поняття та види процесуального представництва.
50. Докази в адміністративному судочинстві та їх оцінка.
51. Показання свідків як вид доказів в адміністративному судочинстві.
52. Письмові докази як вид доказів в адміністративному судочинстві.
53. Речові докази як вид доказів в адміністративному судочинстві.
54. Електронні докази як вид доказів в адміністративному судочинстві.
55. Висновок експерта як вид доказів в адміністративному судочинстві.
56. Забезпечення доказів в адміністративному судочинстві.
57. Судове доручення щодо збирання доказів в адміністративному судочинстві.
58. Судове доручення про надання правової допомоги в адміністративному судочинстві .
59. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.
60. Зловживання процесуальними правами.
61. Статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в адміністративно-судовому процесі.

62. Статус прокуратури в адміністративно-судовому процесі.
63. Адміністративний позов: теоретичний аспект.
64. Позов, позовна заява, адміністративний позов: поняття, особливості, співвідношення.
65. Види позовів в адміністративному процесі.
66. Право на позов адміністративному процесі.
67. Забезпечення позову адміністративному процесі.
68. Сутність та зміст доказування у адміністративному процесі.
69. Характеристика і види доказів.
70. Предмет доказування у адміністративному процесі.
71. Засоби доказування в адміністративному процесі: види та особливості.
72. Способи збирання доказів і їх процесуальні джерела.
73. Медіація в адміністративному судочинстві.
74. Адміністративна юрисдикція щодо спорів, які виникають з публічної служби.
75. Особливості розгляду адміністративними судами виборчих спорів.
76. Спори за адміністративним позовом суб'єкта владних повноважень до фізичних чи юридичних осіб.
77. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень.
78. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
79. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.
80. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій.
81. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців.
82. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум.
83. Особливості провадження у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу.
84. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України.
85. Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи референдумом, та їх оскарження.
86. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань.
87. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про усунення перешкод та заборону втручання у здійснення права на свободу мирних зібрань.
88. Особливості провадження у справах за зверненням органів доходів і зборів.
89. Особливості провадження у справах за зверненням Служби безпеки України щодо накладення арешту на активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, зняття арешту з таких активів та надання доступу до них.
90. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності.
91. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних

- повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності.
92. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.
  93. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу примусового повернення чи примусового видворення іноземців або осіб без громадянства за межі території України.
  94. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання іноземців або осіб без громадянства.
  95. Особливості провадження у зразковій справі.
  96. Особливості провадження у типовій справі.
  97. Особливості апеляційного провадження в адміністративному судочинстві України.
  98. Особливості касаційного провадження в адміністративному судочинстві України.
  99. Судові рішення як акти адміністративного судочинства.
  100. Виконання судових рішень адміністративного суду як механізм забезпечення ефективності адміністративної юстиції.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Історія адміністративного процесу.
2. Завдання, предмет та метод адміністративного судочинства.
3. Принципи адміністративного судочинства.
4. Джерела адміністративного судочинства.
5. Зв'язок адміністративного судочинства з іншими галузями права.
6. Проблеми розвитку адміністративного судочинства в Україні.
7. Структура адміністративного процесу.
8. Структура системи адміністративних судів України.
9. Форми адміністративного судочинства.
10. Поняття публічно-правових спорів та їх види.
11. Юрисдикція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ, її розмежування з юрисдикцією загальних судів щодо розгляду цивільних справ, господарських судів, Конституційного Суду України.
12. Предметна юрисдикція.
13. Інстанційна юрисдикція.
14. Територіальна юрисдикція (підсудність).
15. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.
16. Підстави для відводу (самовідводу) судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.
17. Судові повістки та повідомлення.
18. Склад осіб, які беруть участь у справі.
19. Сторони в судовому адміністративному процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін.
20. Заміна неналежної сторони.
21. Процесуальний статус третіх осіб.
22. Процесуальний статус представників.
23. Особливості повноважень органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
24. Інші учасники адміністративного судового процесу.
25. Види та зміст заяв по суті справи.
26. Форма і зміст адміністративного позову.
27. Забезпечення адміністративного позову.
28. Заяви з процесуальних питань.
29. Докази в адміністративному судочинстві та їх оцінка.
30. Показання свідків.
31. Письмові докази.
32. Речові докази.

33. Електронні докази.
34. Висновок експерта. Висновок експерта у галузі права.
35. Забезпечення доказів.
36. Судове доручення щодо збирання доказів.
37. Судове доручення про надання правової допомоги.
38. Фіксування адміністративного процесу.
39. Адміністративні процесуальні строки.
40. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.
41. Судові витрати, їх розмір та розподіл.
42. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі.
43. Відкриття провадження в адміністративній справі.
44. Об'єднання і роз'єднання позовів.
45. Підготовче провадження. Примирення сторін.
46. Врегулювання спору за участі судді.
47. Розгляд справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті.
48. З'ясування обставин справи та дослідження доказів.
49. Судові дебати та ухвалення рішення.
50. Зупинення провадження у справі.
51. Поновлення провадження у справі.
52. Закриття провадження у справі.
53. Залишення позову без розгляду.
54. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження.
55. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма.
56. Окремі ухвали суду.
57. Судові рішення. Додаткове судове рішення.
58. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень.
59. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
60. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.
61. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій.
62. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців.
63. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум.
64. Особливості провадження у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу.
65. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України.
66. Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи референдумом, та їх оскарження.
67. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань.
68. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про усунення

- перешкод та заборону втручання у здійснення права на свободу мирних зібрань.
69. Особливості провадження у справах за зверненням органів доходів і зборів.
  70. Особливості провадження у справах за зверненням Служби безпеки України щодо накладення арешту на активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, зняття арешту з таких активів та надання доступу до них.
  71. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності.
  72. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності.
  73. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.
  74. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу примусового повернення чи примусового видворення іноземців або осіб без громадянства за межі території України.
  75. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання іноземців або осіб без громадянства.
  76. Особливості провадження у зразковій справі.
  77. Особливості провадження у типовій справі.
  78. Апеляційна скарга.
  79. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги судом апеляційної інстанції.
  80. Відмова у відкритті апеляційного провадження.
  81. Доповнення, зміна, відкликання апеляційної скарги чи відмова від неї.
  82. Відзив на апеляційну скаргу.
  83. Апеляційний розгляд.
  84. Касаційна скарга.
  85. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги.
  86. Відмова у відкритті касаційного провадження.
  87. Доповнення, зміна, відкликання касаційної скарги чи відмова від неї.
  88. Відзив на касаційну скаргу.
  89. Касаційний розгляд.
  90. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
  91. Виконання судових рішень в адміністративних справах.
  92. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах.
  93. Заходи процесуального примусу в адміністративному судочинстві: види та порядок застосування.
  94. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.
  95. Відновлення втраченого судового провадження.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Оцінювання семінарських занять, у тому числі самостійної роботи, розроблено таким чином, що дає можливість здобувачу вищої освіти у підсумку отримати максимальну кількість балів (від 0 до 100) за поточний контроль.

За умови, отримання за поточний контроль 60 балів і вище, за бажанням здобувачів вищої освіти, даний бал зараховується як оцінка за залік із навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти має право підвищити бал шляхом здачі заліку. Здобувач вищої освіти, який за поточний контроль набрав 59 балів і нижче здає залік із навчальної дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти не здав пропущені без поважних причин теми, до складання заліку не допускається.

Підсумковою формою контролю якості отриманих знань є залік. Залік може проводитися в усній і письмовій формі і передбачає відповідь на два теоретичних питання.

5.1. Політика курсу

Студенту забороняється під час виконання аудиторних і самостійних завдань:

- списування, використання шпаргалок та інших незаконних способів отримання інформації з метою допомоги собі та будь-кому іншому;
- плагіат, тобто крадіжку й видачу за власні результати будь-чиїх ідей або висновків, представлення відповідної роботи (проекту, презентації, реферату, есе та ін.);
- інші форми недостойної академічної поведінки.

У випадку порушення вище перелічених правил академічної доброчесності викладач не приймає завдання до перевірки і не виставляє оцінку по темі.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Дані критерії призначені для використання при оцінці знань студентів на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи та індивідуальних науково-дослідних завдань, поточного та рубіжного контролю.

Поточний контроль складається із контролю активності здобувачів вищої освіти; усного та письмового опитування.

Контроль активності студентів передбачає:

- а) письмовий контроль (за рішення практичних завдань) - 0 - 3 бали;
- б) усна відповідь з питань семінарів - 0 - 4 бали;
- в) блищопитування - 0 - 1 бал;
- г) змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів - 1-2 бали;
- д) підготовка та презентація реферату - 2 - 3 бали; е) складання комплексного кросворду - 1 - 3 бали; з) складання тематичних тестів - 2 - 4 бали;
- ж) виконання індивідуального дослідного завдання - 2-5 балів.

Здобувач вищої освіти додатково отримує 5 балів у разі виконання всіх наступних умов: 75 % відвідування занять; відсутності незадовільних оцінок за усні відповіді; наявності хоча б однієї усної відповіді, оціненої позитивно.

Письмовий контроль для отримання заліку здійснюється шляхом виконання тестових завдань. За результатами виконання тестового завдання здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 40 балів. У разі використання недозволених джерел і підказок здобувач вищої освіти отримує 0 балів.

Критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти перед складанням екзамену (заліку).

Запам'ятайте: якщо з поважних причин здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав 60 балів із 100:

- з поважних причин - він має право звернутись до викладача і виконати відповідні контрольні завдання протягом семестру, але не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії, та у разі їх виконання буде допущений до складання заліку;
- без поважних причин - він не допускається до складання заліку. Порядок складання визначає викладач.

Підсумковий контроль: здійснюється у формі заліку.

5.3.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	A	відмінне виконання
80-89	зараховано	B	вище середнього рівня
75-79	зараховано	C	загалом хороша робота
66-74	зараховано	D	непогано
60-65	зараховано	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	не зараховано	FX	необхідне перескладання
0-29	не зараховано	F	необхідне повторне вивчення курсу

6.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо). Програмне забезпечення: Mac OS X, Microsoft (Word, Excel, PowerPoint).

7. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996, №30, Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. . Відомості Верховної Ради України, № 35-36,37, Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 № 3262- IV. Відомості Верховної Ради України, 2006, №15, Ст. 128. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3262-15>.
4. Про судоустрій і статус суддів від 02.06.2016 № 1402-УІІ. Відомості Верховної Ради, 2016, №31,Ст.545. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
5. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36, Ст.275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
6. Про судовий збір (анг. [On Court Fee](#)): Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. Відомості Верховної Ради України, 2012, № 14, Ст.87 •Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447- VIII. Відомості Верховної Ради, 2018, № 24, Ст.212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2447-19>.
7. [Про запобігання корупції](#) : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1475366>.
8. [Про відновлення довіри до судової влади в Україні](#) : Закон України від 08.04.2014 № 1188-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
9. [Ухвала Великої палати Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Лутковської Валерії Володимирівни щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 9 Конституції України Ухвала Конституційного суду України від 31.05.2018 № 28-у/2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28-у/2018>.](#)

[//zakon.rada.gov.ua/laws/main/1458170/page2](https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1458170/page2)

10. [Ухвала Великої палати Конституційного Суду України про відмову у](#)
11. [відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України \(конституційності\) положень пункту 5 розділу III "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення", статті 90 Закону України "Про державну службу": Ухвала Конституційного суду України від . 30.052018 № 25-у/2018.](#) URL:<https://zakon.rada.gov.ua/>
12. [Щодо забезпечення дії принципу верховенства права, захисту прав і свобод людини та громадянина, утвердження й забезпечення яких є головним обов'язком держави](#) Рішення Ради суддів України від 18.05.2018 № 22. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1458170/page2>
13. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
14. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. №465 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.
15. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС України від 09 серпня 2012 р. № 696 URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17>.
16. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України» від 05 липня 2012 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
17. Про безоплатну правову допомогу : Закон України» від 02 червня 2011 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
18. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798 -VIII. URL: / <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
19. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
20. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України» від 23.12.1993року.URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>.
21. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. №1697-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
22. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
23. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.
24. Правила адвокатської етики : затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012р.URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0003418-12>.
25. [Про затвердження Положення про Державну судову адміністрацію України](#) : Рішення Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1458170>.
26. Про внесення змін до Закону « Про Національний архівний фонд і архівні установи»: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2002, №11,Ст.81.
27. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова № 9 від 01.11.1996р. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/pravo/all/>
28. [Про внесення змін до Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень](#) : Рішення Вищої ради правосуддя від 27. 09. 2018 № 3018/0/15-18. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3018910-18>.
29. [Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень](#) : Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 № 1200/0/15-18. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1191341>.
30. Щодо внесення змін до Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 26.11.2010 року№ 30: Рішення Ради суддів України від 02.03.2018 №17.URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1191341>.
31. [Про затвердження Загального класифікатора спеціалізацій суддів та категорій справ](#) : Наказ

- ДСА України* від 21.12.2018 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l458170>
32. [Щодо внесення змін до Рекомендацій щодо притягнення до відповідальності за неповагу до суду, схвалених рішенням Ради суддів України від 4 листопада 2016 року № 74](#) : Рішення Ради суддів України від 26.10.2018 № 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l458170>
33. [Про затвердження Класифікатора судів](#) : Наказ ДСА України від 28.09.2018 № 484. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l458170>.
34. Справа «Денісов проти України» (Заява № 76639/11). Страсбург 25 вересня 2018 року : Рішення Великої Палати Європейського Суду з прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c96

Додаткові

1. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права. Навчальний посібник. К.: Старий світ, 2006, 576с.
2. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України. Навчальний посібник. К.: Алерта; КНТ, 2006, 271с.
3. Адміністративна юстиція: Європейський досвід та пропозиції для України / Автори-упорядники: І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда, К.: Факт, 2013, 536 с.
4. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: Навч. посіб. К.: Прецедент, 2007, 531 с.
5. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні. Навчальний посібник. Харків : ООО «Одиссей», 2010. 368 с.
6. Колпаков В.К., Гордєєв В.В. Настільна книга професійного судді при розгляді адміністративних справ. Науково-практичний посібник для судді. Х. Харків юридичний, 2013, 480с.
7. Колпаков В.К., Гордєєв В.В. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : монографія / В.К.Колпаков, В.В.Гордєєв. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. 128 с.
8. Юшкевич О.Г., Мельник Р.С. Основи адміністративного судочинства: навчально - тренінговий посібник. Х.: Ніка Нова, 2012, 266с.
9. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / І.М.Балакарева, І.В.Бойко, Я.С. Зелінська та інш.; за аг.ред. Н.Б.Писаренко. Х.: Право, 2016,312 с.
10. Збірка навчальних матеріалів курсу для учасників тренінгу «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя». К.: ВАІТЕ, 2017. 92с. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/1506325057general%20students- p.pdf>
11. Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя». К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с. URL :<http://www.nsj.gov.ua/files/1506325766general%20trainers -p5.pdf>
12. Інформаційно-методичний збірник рішень Європейського суду з прав людини, щодо яких до Національної школи суддів України надходили звернення Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини у 2015-2016 роках. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/1487056601>.
13. Фулей Т.І. Гендерна рівність при здійсненні правосуддя. Вид. 2-ге, випр. /Т.І. Фулей. К.: ВАІТЕ, 2016. 180 с. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/1486454518GendRivnist-p.pdf>.
14. Адміністративний процес : загальна частина (Федеративна Республіка Німеччини, Україна) : науково-практичний посібник / Манн Томас, Мельник Роман, Бевзенко Володимир, Комзюк Анатолій ; пер. та адапт. з нім. Мельника Романа; за заг. ред. Бевзенка Володимира. Київ: Алерта, 2013. 308 с.
15. Посібник з написання судових рішень у цивільному і кримінальному судочинстві. К.: Ваїте, 2016.206с.URL:[http://www.nsj.gov.ua/files/1485510942Opinion writing civil and criminal matters%20\(27.01.2017\).pdf](http://www.nsj.gov.ua/files/1485510942Opinion writing civil and criminal matters%20(27.01.2017).pdf)
16. Права людини та охорона довкілля : навч.-метод. посіб. для тренерів(суддіввикладачів) / С. В. Шутяк, Є. А. Алексєєва, І. А. Войтюк та ін.; за заг. ред. О. В. Кравченко. Львів : Вид-во

«Компанія«Манускрипт»,2016.336с.URL:http://www.nsj.gov.ua/files/14635714911937_EPL_Posibnuk%20suddiv_Intemet%20versia.pdf

17. Тестові завдання із дисциплін «Адміністративне право» та «адміністративно - процесуальне право»: практикум / Л. Р. Біла- Тіунова, Є. І. Білокур, Т. І. Білоус-Осінь [та ін.] ; за заг. ред. Л. Р. Білої-Тіунової. Одеса: Фенікс, 2018. 351 с.
18. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. [текст]./ За заг. ред. Петкова С.В. К.: «Центр учбової літератури, 2016. 384с
19. Стукаленко О.В. (Гаран О.В) Нотатки до розуміння категорії «Механізм правового регулювання». *Правова держава*.2017. Вип.26.С.20-25.
20. Гаран О.В. Каташинський Є. О. До питання про шляхи вирішення проблеми в сфері використання транспортних засобів, ввезених з Європейського Союзу. *Правова держава*. 2018. Вип.32. С. 78-84.
21. Гаран О.В. Меседж щодо юрисдикції адміністративних судів // I Міжнародна науково-практична конференція: імперативи розвитку громадянського суспільства у забезпеченні національної конкурентоспроможності (Батумі, Грузія, 13-14 грудня 2018 року) . С.328- 330.
22. Haran O. Electronic evidence in the administrative process of Ukraine: notion and signs /O. Haran, O.Plekhanova //Sustainable development under the conditions of European integration: collective monograph/[editorial board Darko Bele, Lidiya Weis, Nevenka Maher] /. - Ljubliana, Slovenia: VSPV, Visoka sola za poslovne vede = Ljubliana school of Business, 2019. P. I. P. 103 - 115.(монографія).URL:https://www.vspv.si/uploads/visoka_sola/datoteke/part_iljubljana_school_of_business_nuk_2019_1.pdf
23. Гаран О. В. Спеціальні ознаки електронних доказів у площині когнітивного консонансу. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. Правознавство*. 2019. Том 24. Вип. 1(34). С.125-136.
24. Гаран О.В. Адміністративне судочинство : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни ; для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання. Одеса Фенікс, 2019. 134 с.
25. Гаран О.В. Адміністративне судочинство : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів ; для здобувачів першого бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання. Одеса : Фенікс, 2019. 133с.
26. Гаран О.В. Науковий коментар статей 93-103³; ст.149-154;167-172² Кодексу України про адміністративні правопорушення. Науково - практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення/за аг. ред.. С.В.Петкова.Київ: Юрінком Інтер,2020.792с.
27. Система органів державної влади з правоохоронними функціями в Україні: навчально-методичний посібник / К.В. Бортняк.; ТНУ ім.. В.І. Вернадського, за аг. Ред.. Бусол О. Ю.. Київ: ФОП Кандиба Т.П., 2019. 439 с
28. Haran O.V., Maksimentseva N., Khrystynchenko N., Povydish V. V. (2020). Foreign Science of Administrative Law and Possible Areas of Its Adaptation in Ukraine. *JURNAL CITA HUKUM (Indonesian Law Journal)*. Vol. 8 No. 3 (2020), pp. 525-534.
29. Гаран О. В. Квінтесенція розуміння « право на судовий захист». *Правова держава*. 2021. № 41. С. 9-15.
30. Бортняк К.В. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. [Текст] / За аг. Ред.. Журавльова Д. В. Київ: Видавничий дім «Професіонал». 2020. 432 с.
31. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. Bortnyak K. V. *CUESTIONES POLITICAS. UNIVERSIDAD ZULIA, BOLIVARIAN REPUBLIC OF VENEZUELA*. Political Science. Web of Science в категорії: Emerging Sources Citation Index (ESCI), що входить в Web of Science Core Collection. Vol. 39 Núm. 69 (2021) (липень). Pp. 814-831.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України;
2. <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України;
3. <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України;
4. <http://vkksu.gov.ua/> – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
5. <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";
6. <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;
7. <http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України;
8. <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;
9. <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України;
10. <http://www.cvk.ukrpack.net/> – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.